

Postbus 718, 6800 AS Arnhem, Nederland
LC Energy
T.a.v. de heer G. van den Berg
Bronland 12
6708 WH WAGENINGEN

CLASSIFICATIE	C1 - Publieke Informatie
DATUM	25 november 2020
UW REFERENTIE	uw mail d.d. 23 november 2020
ONZE REFERENTIE	TOE0004884 DKU/JST
BEHANDELD DOOR	Diana Kummeling
TELEFOON DIRECT	026 373 16 29
E-MAIL	Toestemming@tennet.eu

SANS PREJUDICE

BETREFT Aanleggen Zonnepark Bergweg Mariahoop Echt Susteren

Geachte heer Van den Berg,

In antwoord op uw e-mail van 23 november 2020 delen wij u het volgende mee.

TenneT TSO B.V. (hierna TenneT) is de bij wet aangewezen beheerder van het Nederlandse 110 kV-, 150 kV-, 220 kV-, en 380 kV- hoogspanningsnet (HS-net) en verantwoordelijk voor een betrouwbare bedrijfsvoering van het hoogspanningsnet. De hoogspanningsverbindingen (HS-verbindingen) zijn van vitaal belang voor de elektriciteitsvoorziening in Nederland. TenneT wenst als netbeheerder dan ook geen (extra) risico te ondervinden op uitval hiervan.

Aan de in dit schrijven genoemde voorwaarden kunnen **geen** rechten worden ontleend. Deze zijn slechts bedoeld ter indicatie van uw project en om de aanvang van de door u nog uit te zetten overige vergunnings-trajecten niet onnodig te belemmeren.

De inrichting van het geprojecteerde zonnepark aan de Putbroekerbosweg te Maria Hoop, in de gemeente Echt-Susteren bevindt zich gedeeltelijk binnen de belemmerde strook van onze bovengrondse 380 kV- hoogspanningsverbindingen Maasbracht-Selfkant (MBT-RMK380) tussen de masten 20 tot en met 22.

Zakelijk Recht / Belemmerde strook

Het perceel in het plangebied is belemmerd met een zakelijk recht. Het betreft het kadastrale perceel Echt, sectie Z, nummer 455 en 460.

De "belemmerde strook" voor onze bovengrondse verbinding wordt begrensd door zijden op 36,00 meter ter weerszijden van de hartlijn van de verbinding (totale breedte 72,00 meter).

Op basis van dit zakelijk recht is het **niet** toegestaan zonder toestemming van TenneT bouwwerken op te richten in de belemmerde strook. Wij wijzen u er ook op dat u van de betreffende grondeigenaar en/of gebruiker, toestemming dient te verkrijgen.

Toestemming, mits

Wij hebben geen bezwaar tegen de aanleg van het zonnepark binnen de belemmerde strook van bovengenoemde hoogspanningsverbinding, mits voor de uitvoering van het werk daarbij strikt aan onderstaande voorwaarden wordt voldaan.

1. Algemene voorwaarden:

Het zonnepark, is te allen tijde verantwoordelijk voor het veilig stellen van hun installatie op het zonnepark ten behoeve van het veilig kunnen uitvoeren van werkzaamheden aan onze HS-verbindingen, enerzijds in het belang van de veiligheid van betrokken personen, anderzijds om de leveringszekerheid te waarborgen. Voor het uitvoeren van werkzaamheden in de nabijheid van bovengrondse HS-verbindingen gelden veiligheidsaanbevelingen. De veiligheidsaanbevelingen maken deel uit van de nog te verlenen toestemming.

Deze "toestemming sans préjudice" is gebaseerd op de aangeleverde informatie per e-mail van 23 november 2020.

De hoogspanningsmasten moeten altijd -"24/7"- bereikbaar zijn en blijven. Er dient daarom altijd een strook grond vrij te blijven voor de uitvoering van werkzaamheden, inspecties en dergelijke.

Alle betrokken partijen, inclusief uitvoerende(n), dienen door of namens u op de hoogte te worden gesteld van de inhoud van deze voorwaarden en veiligheidsinformatie. Iedereen op de werklocatie dient vooraf geïnstrueerd te zijn over het risico van werken in de nabijheid van hoogspanning.

Wij adviseren u om bij het kruisen van de HS-verbindingen een hoogte beperkende constructie (maximale doorrijhoogte) toe te passen en om waarschuwingsborden te plaatsen met daarop de tekst: "Levensgevaar! Hoogspanning". De locatie(s) en aantallen hiervan dienen met onze toezichthouder ter plaatse afgestemd te worden.

- a) Voor het uitvoeren van onderhoudswerkzaamheden en bij calamiteiten dient een vrije werkruimte van 25,00 meter rondom de hoogspanningsmasten vrij te worden gehouden.
- b) Tijdens de bouw moet rondom de hoogspanningsmast de vrije werkruimte van 25,00 meter vrij blijven van opslag.
- c) De zonnepanelen dienen zo geplaatst te worden dat er een vrije werkruimte overblijft voor onderhoud. Bij het uitvoeren van onze onderhoudswerkzaamheden, het verhelpen van een storing of calamiteit kan het nodig zijn om de bedrading tot op de grond te laten zakken. De paden (ruimten) tussen de zonnepanelen bedraagt minimaal 3,40 meter. Dit wordt voor het uitvoeren van onze werkzaamheden ruim voldoende geacht.

- d) Op het moment dat de netbeheerder het nodig acht – in verband met werkzaamheden buiten regulier onderhoud – dient door het zonnepark op eerste verzoek medewerking te worden verleend aan de uitvoering daarvan. Als voorbeeld van dergelijke maatregelen kan genoemd worden het creëren van extra ruimte en/of paden in aanvulling op de aanwezige werkruimte en paden. De netbeheerder zal bij de bepaling van de te nemen maatregelen zoveel als mogelijk rekening houden met de belangen van het zonnepark.
- e) De masten moeten altijd bereikbaar zijn én blijven voor voertuigen vanaf de openbare weg via een vrije strook grond met een breedte van minimaal 5 meter.
- f) Op de toegangswegen mogen geen beperkingen zijn opgelegd aan het gebruik van motorvoertuigen die een maximale asdruk hebben van 7,5 ton met een vlaktedruk van 6,5 N/cm².
- g) Binnen de belemmerde strook zullen geen materialen of werktuigen worden gebruikt die hoger kunnen zijn dan de aangegeven maximale vrije werkhoogte.
- h) Om daaraan te kunnen voldoen moet gebruik gemaakt worden van een hoogtebegrenzer op de werktuigen.
- i) De maximale vrije werkhoogte tussen de masten 20 tot en met 22 zal nog nader bepaald moeten worden.
- j) Buiten de belemmerde strook zullen materialen en/of werktuigen zodanig worden gebruikt dat bij eventueel omvallen, de geleiders (spanning voerende draden) niet dichterbij genaderd worden dan een afstand van 6,00 meter bij de 380 kV-hoogspanningsverbinding. Indien dit niet kan worden gegarandeerd dient men maatregelen ter stabilisatie aan te brengen, bijvoorbeeld door het tuien van het werktuig.
- k) De door u te gebruiken werktuigen zullen door middel van een sleepketting worden geaard. Dit voorschrift is niet van toepassing op werktuigen voorzien van stalen rupsen.
- l) Indien er binnen de belemmerde strook licht- of cameramasten geplaatst zullen worden, dan dient u dit bij ons, met toevoeging van relevante technische tekeningen en gegevens omtrent de situering van de te plaatsen licht- of cameramasten, aan te vragen. Hierbij dient rekening te worden gehouden met een lichtpunthoogte die 1,00 meter lager moet zijn dan de opgegeven vrije werkhoogte. Dit in verband met het plaatsen, vervangen of verwijderen van de lichtmasten. De lichtmasten moeten in dat geval worden voorzien van waarschuwborden met daarop de tekst "Let Op: Hoogspanning".
- m) Wij adviseren u om bij het naderen van het zonnepark waarschuwborden te plaatsen met daarop de tekst: "Let Op: Hoogspanningslijn".

Brandwerendheid

De PV-panelen dienen aantoonbaar gecertificeerd (typetest) te zijn en voldoen daarmee aan de eisen als gesteld in de norm IEC-61730-2 klasse A.

Elektromagnetische compatibiliteit (EMC) beïnvloeding

In de nabijheid van onze hoogspanningsverbinding kunnen EMC verschijnselen en/of interferentie optreden in en/of nabij de installatie(s) en/of bouwwerken van het te realiseren zonnepark.

Daarom dienen metalen delen van het bouwwerk in de belemmerde strook deugdelijk geaard te zijn volgens de NEN1010. Alle metalen constructiedelen van zonnepark Bergweg Maria Hoop binnen de belemmerde strook zullen geleidend met elkaar worden verbonden aan aardelektroden. Dit is noodzakelijk voor het afvoeren van mogelijk optredende inductieve spanning.

Indien blijkt dat maatregelen aan de installaties en/of het bouwwerk moeten worden getroffen om (EMC) beïnvloeding van de hoogspanningsverbinding te voorkomen, zijn de kosten voor het op te stellen rapport en de te treffen maatregelen voor rekening van de eigenaar/ontwikkelaar van het te realiseren zonnepark.

De factoren die van belang zijn met betrekking tot de uit te voeren beïnvloedingsberekening zijn: capacitieve beïnvloeding, inductieve beïnvloeding en weerstandsbeïnvloeding.

Metalen delen van het bouwwerk in de belemmerde strook dienen deugdelijk geaard te zijn volgens de NEN1010. Alle metalen constructiedelen binnen de belemmerde strook in het zonnepark zullen geleidend met elkaar worden verbonden aan aardelektroden, aan te brengen op de hoekpunten van de constructies, voor het afvoeren van mogelijk optredende inductieve spanning.

Bij de berekening van de aarding dient rekening te worden gehouden met inductieve beïnvloeding, capacitieve beïnvloeding, de elektrische- en magnetische velden en weerstandsbeïnvloeding van de aanwezige HS-verbinding.

De aanwezigheid van het zonnepark mag geen invloed hebben op de installatie van TenneT, evenmin aan communicatie verbindingen die in de hoogspanningsverbinding zijn opgehangen zoals: GSM antennes, bewakingssystemen en dergelijke.

Aansprakelijkheid

Hoewel wij bij onderhoud aan de HS-verbindingen er naar streven de overlast zoveel mogelijk te beperken, is dit niet altijd volledig te voorkomen. Ondanks de door de netbeheerder genomen voorzorgsmaatregelen, kan er tijdens de uitvoering van de werkzaamheden mogelijk schade ontstaan.

Er wordt door de netbeheerder TenneT TSO B.V. en haar rechtsopvolgers geen aansprakelijkheid aanvaard voor:

- De gevolgen van eventuele (inductie)spanningen en/of enigerlei schade aan voorwerpen, installaties, gebouwen of overige eigendommen van het zonnepark.
- Voor storingen ten gevolge van de aanwezigheid van de onderhavige HS-verbindingen en/of door uit te voeren werkzaamheden aan de HS-verbinding.

- Voor enigerlei schade aan derden die werkzaamheden uitvoeren (aan) of gebruik maken van het zonnepark.
- Mogelijke schade zoals opwekkingsverliezen die kunnen gaan optreden als gevolg van onderhoud en/of beheer behoudens in geval van opzet of bewuste roekeloosheid van de netbeheerder.
- De kosten voor het (tijdelijk) wegnemen van de zonnepanelen en de hierbij behorende installatie (w.o. fundatiepalen) alsmede de kosten voor het terugplaatsen van de panelen en de installatie komen hierbij geheel voor rekening van de initiatiefnemer (eigenaar/exploitant van het zonnepark).
- De netbeheerder is niet verplicht tot enige schadevergoeding van welke aard dan ook, behalve als er sprake is van grove schuld of nalatigheid door de netbeheerder.

Indien u besluit om het zonnepark te plaatsen, vrijwaart u TenneT TSO B.V. en haar rechtsopvolgers voor vorderingen tot vergoeding van schade door de aanwezigheid van en/of door uit te voeren werkzaamheden aan de hoogspanningsverbinding. Voorbeelden waarbij mogelijke schade (aan materieel) kan ontstaan zijn bijvoorbeeld het neervallen van materialen, ijs/sneeuw, drupwater(vervuiling), drones, vogels, e.d. en/of andere nadelige beïnvloeding van de elektriciteitsopbrengst door bijvoorbeeld inductie, tijdelijk afdekken van de panelen e.d. Hetzelfde geldt ook voor mogelijke schade zoals opwekkingsverliezen die kunnen gaan optreden als gevolg van onderhoud en/of beheer, bijvoorbeeld als de masten periodiek (normaliter om de 10 jaar) worden geschilderd waarbij mogelijk een gedeelte van de zonnepanelen moet worden afgedekt om verfspatten op te vangen.

Het "Zonnepark" vrijwaart de netbeheerder voor aanspraken van het zonnepark en derden tot vergoeding van schade waarvoor de aansprakelijkheid van de netbeheerder conform het voorgaande is uitgesloten.

2. Realisatiefase

Specifieke voorwaarden:

De werkzaamheden en de inrichting zullen worden uitgevoerd conform het geen is vastgelegd in de te verlenen toestemmingsbrief en de ontvangen tekening.

- n) Als wij het noodzakelijk vinden moeten de werkzaamheden of het gebruik van het terrein tijdens onze onderhouds- en/of herstelwerkzaamheden op eerste aanzegging van ons – in urgente gevallen direct en anders na overleg – tijdelijk worden gestopt en het terrein vrijgemaakt. Dit kan onder meer inhouden dat infrastructuur tijdelijk wordt geblokkeerd en/of afgesloten.
- o) De bereikbaarheid van onze verbinding moet altijd ("24/7") worden gewaarborgd. Voor de bereikbaarheid dient een regeling met TenneT TSO B.V. te worden getroffen, bijvoorbeeld door het verstrekken van een sleutel en/of toegang tot een sleutelkastje, om de veiligheid en leveringszekerheid van onze hoogspanningsverbinding te waarborgen.

- p) In het geval van calamiteiten moeten de zonnepanelen ter plekke door medewerkers van de organisatie direct kunnen worden weggenomen, zodat wij onze werkzaamheden op een veilige en juiste wijze kunnen uitvoeren. Ook ten aanzien van het zichtbaar spanningsloos kunnen werken door onze medewerkers en/of derden in de nabijheid van de zonnepanelen, zal het zonnepark bij een defect aan één of meerder panelen en draadbreek geen gevaarlijke situaties en elektrocutie kunnen veroorzaken en voldoen aan de NEN3140 deel ELV spanningen.
- q) De nieuw op te richten opstallen dienen te worden voorzien van een deugdelijke en juiste aarding die voldoet aan de van toepassing zijnde normen en richtlijnen om ontoelaatbare beïnvloeding van de nabijgelegen hoogspanningsverbinding te voorkomen. Bij de berekening van de aarding dient rekening te worden gehouden met inductieve beïnvloeding, capacatieve beïnvloeding, de elektrische- en magnetische velden en weerstandsbeïnvloeding van de aanwezige hoogspanningsverbinding.
- r) Indien er binnen de belemmerde strook lichtmasten geplaatst zullen worden, dan dient u dit aan ons met toevoeging van relevante technische tekeningen en gegevens over de situering van de te plaatsen lichtmasten aan te vragen. Vervolgens delen wij u mede onder welke voorwaarden deze lichtmasten geplaatst kunnen worden. Ter informatie delen wij u mee dat rekening gehouden dient te worden met een lichtpunthoogte die 1,00 meter lager moet zijn dan de opgegeven vrije werkhoogte, dit in verband met het plaatsen, vervangen of verwijderen van de lichtmasten.
- s) Wij adviseren u om bij het naderen van het zonnepark waarschuwingsborden te plaatsen met daarop de tekst: "Let op hoogspanningslijn"
- t) Afrastering geplaatst in de lengterichting van de hoogspanningsverbinding dient ten minste om de 100,00 meter geaard te worden. Bij meer dan 1000,00 meter afrastering in de lengterichting van de hoogspanningsverbinding dient er door middel van het opnemen van isolatoren gesectioneerd te worden.

3. Beheerfase

Regulier (en/of groot) onderhoud, beheer en inspectie

- Reguliere onderhoudswerkzaamheden worden door de netbeheerder vooraf met de exploitant en/of beheerder van het zonnepark afgestemd. De afstemming gaat om de te nemen acties op verzoek van de netbeheerder.
- Indien het zonnepark wordt voorzien van een hekwerk met een afsluitbaar toegangshek. Dient voor de bereikbaarheid van de masten aan de netbeheerder toegang verschaft te worden. Het hekwerk dient geopend te kunnen worden met een zogenaamde 'hoogspanningssleutel' zodat bevoegden van het zonnepark en/of netbeheerder zelf het hekwerk kunnen openen indien dat nodig wordt geacht. Dat kan door toepassing van een sleutelkastje.
- Wij adviseren u om bij het naderen van het zonnepark waarschuwingsborden te plaatsen met daarop de tekst: "Let Op: Hoogspanningslijn"
- Bij werkzaamheden door de netbeheerder en/of namens de netbeheerder in de nabijheid van de zonnepanelen dienen de panelen buiten bedrijf en aantoonbaar spanningsloos te worden gemaakt, om een elektrisch veilige werkplek aan te bieden aan de door de netbeheerder te werk gesteld personeel.
- Er dient een storingsorganisatie ingericht te worden, waarin onder andere de rollen, contactpersonen, en het openen van de hekken (toegang) worden vermeld. Deze behoeft de goedkeuring van de netbeheerder en dient acht weken voordat het zonnepark operationeel in bedrijf is te zijn opgericht.

4. Calamiteiten / Incidenten

Bij calamiteiten, situaties waarbij onze energievoorziening is onderbroken of waarbij de leveringszekerheid in gevaar komt, zal de netbeheerder zich via uw storingsorganisatie melden teneinde de benodigde schakelhandelingen te verrichten waarbij het door de netbeheerder te werk gesteld personeel een elektrisch veilige werkplek wordt aangeboden door u, zodat de herstelwerkzaamheden op een veilige en juiste wijze uitgevoerd kunnen worden.

In gevallen waarbij direct handelen noodzakelijk is zullen de benodigde maatregelen getroffen worden, die volgens het oordeel van de netbeheerder en met het oog op de veiligheid alsmede in het belang van de instandhouding van de HS-verbinding(en) (leveringszekerheid) noodzakelijk zijn.

Bij calamiteiten/incidenten in het zonnepark moet men contact opnemen met de Centrale meldkamer TenneT (CMK) via telefoonnummer: 0800 0230 459.

- Als wij het noodzakelijk vinden moeten de werkzaamheden of het gebruik van het terrein tijdens onze onderhouds- en/of herstelwerkzaamheden op eerste aanzegging van ons – in urgente gevallen direct en anders na overleg en minimaal 24 uur na aanzegging – tijdelijk worden gestopt en het terrein vrijgemaakt. Dit kan onder meer inhouden dat de (toegang tot) wegen en/of het terrein tijdelijk worden geblokkeerd en/of afgesloten.

5. Overdracht

In het geval het zonnepark in eigendom, gebruik en/of beheer overgaat naar een derde, dient deze op de hoogte te worden gesteld van deze brief met voorwaarden en overeenkomstig te handelen. De betreffende derde zal door zonneparkbeheerder gehouden worden om schriftelijk aan de netbeheerder te verklaren dat hij bekend is met de inhoud van deze brief en dat hij zich daaraan zal conformeren. Slechts nadat de netbeheerder deze schriftelijke verklaring van de derde heeft ontvangen zal de derde rechten kunnen ontleen aan het in deze brief bepaalde.

Indien het plan doorgang zal vinden, dan verzoeken wij u onze vennootschap een definitieve aanvraag met relevante bouwtekeningen en het inrichtingsplan te doen toekomen, waarna wij opnieuw uw aanvraag zullen beoordelen en u de definitieve en aanvullende voorwaarden kunnen verstrekken.

Op de gedetailleerde inrichtingstekeningen moeten ook de afstanden en hoogte maten zijn aangegeven. De aanvraag kunt u sturen naar toestemming@tennet.eu.

Ten overvloede merken wij nog op dat aan de in dit schrijven genoemde voorwaarden **geen** rechten kunnen worden ontleend. Deze zijn slechts bedoeld ter indicatie van uw project en om de aanvang van de door u nog uit te zetten overige vergunningstrajecten niet onnodig te belemmeren. Na eventuele goedkeuring van de overige trajecten treden wij verder met u in overleg.

Wij gaan er vanuit u met deze brief sans préjudice (voorlopig) voldoende te hebben geïnformeerd.

Tenslotte wijzen wij u op de aanbevelingen zoals vermeld in onze bijgevoegde brochure 'Uw Veiligheid en de ongestoorde werking van de hoogspanningsverbinding', die u ook kunt downloaden vanaf onze website www.tennet.eu/uwveiligheid

TenneT hecht veel waarde aan de bescherming van uw persoonsgegevens en acht het van essentieel belang dat alle persoonsgegevens zorgvuldig en veilig worden verwerkt. Op onze website vindt u meer informatie over hoe TenneT omgaat met de privacy- en gegevensbescherming.

<https://www.tennet.eu/nl/privacy-en-gegevensbescherming>

Mocht u verder nog vragen hebben over deze brief, dan kunt u contact opnemen met mevrouw Diana Kummeling via telefoonnummer 06-52613375.

Wij wensen u veel succes toe met het zorgvuldig en veilig uitvoeren van de werkzaamheden.

Met vriendelijke groet,
TenneT TSO B.V.

Angélique Avink
Head Real Estate Management